

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 450 fil.

© ©

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

© ©

To' ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Două Scrisori.

De când s'a declarat războiul, parecă au încetat deodată toate interesele acele, pentru cari mai înainte ne agităm. În adevăr niciodată nu ni-s'a dat prilej să cunoaștem așa de adâncit rostul vorbii strămoșești: „Inter arma silent musae”, ca tocmai în decursul acestui războiu.

Nici nu e mirare. Complicațiile ce zilnic se nasc, valvârtejul de vești ce se perândă, povestirile răniților înapoiți de pe câmpul de luptă, toate aceste ne fac să cunoaștem, că actualul războiu e cea mai grea încercare, ce a venit peste omenime dela potop încoace. Azi nu e om pământean, care să poată spune: ce și cum va fi? Și credința în Dumnezeu, dragostea de lege și moșie nici când n'au fost puse la probă așa aspră, ca tocmai în zilele prin cari trecem.

În învălmășala aceasta, evenimente, cari de altădată ar fi stârnit emoții uriașe, trec abia observate.

Moare un papă, se alege altul; moare un rege mare, cum a fost regele Carol. Și iată, o zi două se face pomenire, apoi îndată se revine la știrile și șansele războiului.

În mijlocul acestor grave preocupățiuni, acum iară s'a ivit un incident, care își reclamă deosebita luare aminte a noastră, fiindcă e vorbă de soarta noastră, a nemului românesc.

Incidentul ce s'a ivit, ori evenimentul de care facem pomenire, este schimbul de scrisori intervenit între premierul guvernului nostru Contele Tisza și Mitropolitul din Sibiu Ioan Mețian.

Cuprinsul acestor scrisori e cunoscut cetitorilor noștri și de sigur ei vor fi dorind să afle, ce credem noi despre aceste scrisori.

Deși în împrejurările grele, prin cari trecem, e foarte greu a vedea limpede și a judecă lucrurile cu liniștea sufletească recerută și seninătatea de lipsă, totuș ne vom sili a ne expune părerea cât se poate mai obiectiv și conform convingerilor noastre.

Mai întâi trebuie să spunem deschis, că un asemenea act ne-am crezut în drept să așteptăm. Căci doar nu e tocmai așa demult, de când contele Iuliu Károlyi în plenul ședinței Casei magnaților a aruncat învinuirea gravă chiar arhierilor români, că în seminariile și pedagogiile românești se cresc tot atâția trădători de patrie. Și a venit mobilizarea, și a urmat războiul. Ei bine, întrebăm: Este oare un neam din monarhie, care și-a împlinit datoria față de patrie mai bine decât românii? — N'au alergat oare toți fiii noștri fără preget la cea de întâi chemare sub drapelul Majestății Sale? Și oare pe câmpul de luptă n'au fost ficiorii noștri toți-atâția pui de lei? Și acasă românii nu și-au împlinit datoriile față de țară, cel puțin tot așa ca și frații lor maghiari? Și oare nu și-au dat femeile române cele mai scumpe odoare de lucruri de mână, de preț nestimat, pentru vederea răniților cu schimburi curate?

Și după toate jertfele aceste oare nu să cădea, ca un glas autoritativ din locul cel mai competent să constate și recunoască această ținută a românilor din monarhia noastră?

Acum vine contele Tisza și în calitatea sa de șef al guvernului recunoaște ținuta patriotică a românilor și constată astfel, că orice neîncredere și bănuială față de români este o nedreptate și o insultă,

ce se aduce acestui neam, și că acest neam are drept să aștepte simpatia și spriginirea maghiarilor față de nizuințele sale ca popor de sine. Scrisoarea contelui Tisza în partea sa primă face constatările aceste într'un chip sărbătoresc și într'un limbaj avântat, din care transpiră o adiere călduroasă, care mișcă inima și își cere intrare în ascunzișurile ei cele mai intime. Ca români, cari știm să fim recunoscători pentru tot binele ce ni-se face, pentru constatările aceste rostim mulțămită Dlui ministru prezident și adaugem nădejdea, că după astfel de constatări doar nu se va mai afla în viitor în incinta legislațiunii țugare bărbat, care să mai cuteze a debita afirmații ca cele ale contelui Iuliu Károlyi și ale altora de vederile lui și într'asta credem a putea vedea cel dintâiu merit și rezultat al scrisorii contelui Tisza, un merit și un rezultat, cari se vor putea evalua cum se cade numai în viitor.

Intr'adua parte a scrisorii, contele Tisza declară, că atitudinea patriotică a românilor trebuie să îndemne maghiarimea a fi cu încredere potențată față de români și ca urmare a acestei încrederi să meargă înainte cu acordarea unor drepturi, pe cari românii le țin de lipsă spre desfășurarea și asigurarea vieții lor particulare etnice. Contele Tisza însiră în liniamente generale trei direcțiuni, în cari promite a face un pas înainte spre mulțămirea românilor. Dar cum aceste enunțări sunt numai principiale, firește nici nu ne putem pronunța asupra lor.

Ne mărginim deci la constatarea, că din însăș scrisoarea contelui Tisza reiesă, că mai sunt dorințe românești, cari se pot și trebuie împlinite; că dorințele și cererile românești, nu primejduiesc unitatea statului și că este în guvern

hotărîrea a merge treptat spre realizarea postulatelor neamului românesc din patrie, cari toate au o singură țintă, să se facă anume posibil românilor a trăi în țara aceasta liniștiți și neconturbați de nimeni, ca români.

În acest înțeles își are însămnătatea sa și partea a doua a scrisorii contelui Tisza. Ea nu rezoalvă chestia românească dela noi, dar arată obligamentul și voința de a-o face în viitor. Și cum pe contele Tisza îl știm bărbat, stăpân al cuvântului dat, nădăjduim, că inițiativa luată de dânsul, în butul presiunii curentului șovinist, ce domnește între frații maghiari, va fi de bun augur al unui viitor mai luminos pentru țara noastră întreagă.

Se va zice de sigur, contele Tisza face amenințările și promisiunile sale sub presiunea situației politice externe și că după așezarea păcii dorite, se vor da uitării cele acum spuse, ba poate, că la caz de biruință a noastră, pentru români să fie zile și mai maștere.

Noi — obiectivi cum suntem — credem că pe contele Tisza la facerea declarațiilor sale, în primul rând l-a îndemnat dorința lui veche și costantă, de a înfăptui înțelegerea româno-maghiară. Dar admitem în acelaș timp, că și considerații de politică externă își vor fi avut rolul lor la publicarea acestei scrisori.

Fie cum va fi, rămâne totuș adevărat, că inițiativa contelui Tisza își are a sa mare importanță pentru viitoarea dezvoltare a chestiunii noastre românești din patrie și că prin urmare pentru noi e un eveniment îmbucurător, constituind o nouă etapă și un augur al unui viitor mai fericit.

Acestei convingeri îi dă expresiune și venerabilul mitropolit dela Sibiu în al său răspuns, declarându-se gata a-și da concursul său pentru stabilirea deplinei armonii, dintre cele două elemente: români și maghiari.

Foaia noastră a fost întemeiată pentru apărarea drepturilor bisericii și neamului nostru, apoi pentru cultivarea și promovarea armoniei și buneii înțelegeri, dintre popoarele patriei noastre. În direcția aceasta vom lucra și în viitor, cerând totdeauna cu stăruință de fier egala îndreptățire și pentru neamul nostru românesc, ale cărui virtuți le recunoaște și constată acum și dl ministru prezident.

Împrumut de stat. /

Chestia de care sunt azi preocupate toate cercurile politice și financiare maghiare, este împrumutul de stat, proiectat spre acoperirea uriașelor cheltuieli de războiu, ce pretind sume tot mai însemnate. Este primul caz, că Ungaria face un împrumut de felul acesta și încă ca stat de sine și dela popoarele sale. Înjgheburile unui astfel de împrumut este întotdeauna și barometrul financiar al unei țări și al bogăției ce reprezintă. În 1871, la încheierea păcii franco-teutonice Bismarck a pretins cinci miliarde franci în aur dela guvernul francez, ca desdunare de războiu și guvernul a emis spre acoperirea aceleia deasemenea un împrumut intern de stat. Rezultatul a fost nu numai pentru dușman surprinzător, dar și pentru francezi. În ziua primă s'au iscălit 40 miliarde de franci, încât Bismarck, care credea, că îndemnizarea uriașă de războiu va slei Franța pe 50 ani înainte, a exclamat: În asta m'am înșelat, zău m'am înșelat. Asupra împrumutului dăm comunicatul de mai la vale, ce l-am primit din loc competent și care cuprinde lămuriri minuțioase în aceasta privință:

Ministrul de finanțe spre acoperirea trebuințelor de războiu va emite în curând un împrumut, cu scopul de a acvira sumele de lipsă. Se proiectează emisiunea unui împrumut de rentă, liber dare, cu dobândă de șase la sută, exclusiv prin subscripție publică de pe teritoriul țărilor coroanei Sf. Ștefan și din Bosnia și Hertegovina. Ministrul de finanțe se adresează așadar direct publicului, precum s'a făcut aceasta și în imperiul german, și suma emisiunii împrumutului o va statori pe baza rezultatului subscripției publice. Subscripția, se va începe, dupăcum se prevede peste o săptămână și ca locuri de subscripție vor figura toate oficiile de cassă ale statului și percepțoratele, cassa postală de păstrare și intermediarele acelora, precum și toate instituturile de bani mai de seamă din patrie.

Conform proiectului, prețul de subscriere va fi după fiecare sută de coroane valoare nominală, 97-50, care e de a se plăti îndată cu prilejul subscripției. Primul coupon al obligațiunilor se răscumpără deja în 1 Maiu 1915. Dobânda competentă dela 1 Noemvrie a. c. până la ziua subscripției însă nu este a se restitui din partea subscribentului, astfel că, la caz când subscrierea s'ar face spre ex. în 23 Noemvrie, aceasta ieseamnă o cruțare pentru subscribent de 38 fileri la fieștare sută de coroane; adecă cursul faptic al emisiunii este 97-12 cor. ceea ce corăspunde la 6-18 0/0.

La plățirea prețului obligațiilor subscrise însă, cari trec peste suma de o sută coroane, se pot întrebuița condiții favorabile de plățire, astfel, că la subscriere e a se depune ca garanță numai 10 0/0 din prețul nominal scris și anume: sau în bani, sau în hârtii de valoare corăspunzătoare și suma scrisă e a se plăti după aceasta, astfel că 40 0/0 sunt a se plăti în timp de o lună dela publicarea avizului de subscripție, restul de 60 0/0 în două rate egale în decursul unei următoare. La plățirea ratei ultime se va compută și suma solvită ca garanță, respective se va restitui aceea. Modalitatea aceasta favorabilă de plățire însemnă o cru-

țare de 50 fil. interese la fiecare 100 cor. nominală. Prețul de subscriere plătit în modul acesta face la fiecare sută de cor. nominală: 98 cor.

Afară de prețul scris, în sarcina subscriitorului, nu se poate calcula nici camată curentă, nici provizie. Subscriitorul acela, care pune clauzulă de vinculare la obligațiunile notate de el și clauzula aceasta în decurs de cinci ani nu o eliberează, poate abzice pretenziunea sa bazată pe obligațiune cel mai târziu în 1 Noemvrie 1919 spre ai se replăti la un an dela ziua aceasta în valoare nominală.

În schimb ministrul de finanțe își rezervă dreptul acela, ca abzicând, în decurs de 3 luni, să replătească împrumutul întreg sau numai în parte. Abzicerea însă nu se face mai înainte de 1 Noemvrie 1920.

La plățirile pe seama acestui împrumut se poate folosi depunerile dinainte de 1 August 1914 — observând timpul prescripționat pentru abzicere, ori se pot uza și depunerile din cont curent, cari de altcum cad sub moratoriu; și aceia, cari la plățire voiesc să se folosească de depunerile lor, pot să noteze obligații până la suma, la care se ridică depunerea și instituturile acelea vor face solvirile la unul din locurile designate de subscripție.

În schimbul obligațiunilor emise — fie acelea libere, ori vinculate — banca Austro-Ungară și „Cassa de împrumut a războiului“ vor da împrumuturi — pe lângă interesele curente de 5-50% și etalonul acesta favorabil se va aplica cel puțin un an. Aceste instituturi vor anticipa — pe lângă un etalon favorabil, care e mai mic cu 1/2% decât cel legal, — acele sume, cari sunt necesare la subscrierea noii subscripțiuni, de prezent deci se va da pentru cea mai mare partea hârtiilor de valoare de stat 5-5%, pentru alte hârtii de valoare: 6%.

Obligațiunile noii împrumut pe rentă le vor păstra fără spese până la finea a. 1915, atât centralele cât și sucursalele băncii Austro-Ungare, cât și băncile din capitală, încredințate cu răscumpărarea cupoanelor.

Valoarea nominală a obligațiunii celei mai mici va fi de 50 cor., ca astfel să poată subscrie noua emisiune, care va servi exclusiv scopului războiului și oamenii cu mai puțină dare de mână.

Condițiile avantajoase ale împrumutului, situația favorabilă a pieței de bani și recunoașterea aceea, că la subscrierea împrumutului, pe lângă interesul privat se servește în măsură mare și binele public — sunt garanții puternice, că în rezultatele acestui împrumut intern, se va manifesta în chip grandios energia economiei naționale.

Scrisoarea contelui Tisza,

cătră

Ex. Sa mitropolitul Ioan Meșianu.

Contele Stefan Tisza, ministrul-prezident, a adresat mitropolitului dela Sibiu Excelenței Sale Ioan Meșianu, următoarea scrisoare:

Excelentissime Dle Arhiepiscop și Mitropolit, grațioase Domnule!

Fenomenele acestea înălțătoare, cari au documentat în mod atât de strălucit

cu ocaziunea erumperii războiului, ce ni-s'a octroiât, solidaritatea românimii din patrie cu interesele vitale ale monarhiei și națiunii maghiare, își află continuare îmbucurătoare, atât pe câmpul de luptă cât și pe teritoriile locuite de români.

Sângele compatrioților noștri români, dimpreună cu sângele nostru înroșește câmpiile de luptă. In operațiunile strălucite ale armatei noastre, se relevează și vitejia fraților noștri români. Iar aci acasă român și maghiar își supoartă ca frații greutatea timpurilor războinice.

Orice neînțelegere să delătură, orice frecare încetează, suntem una în sentimentele iubirii de patrie și ale jertfei. Este aceasta o icoană îmbucurătoare pentru fiecare patriot de bun simț, dar mai îmbucurător este pentru aceia, cari în decurs de decenii lungi, am fost propovăduitorii unității de interese a poporului român și maghiar, și cari am fost șampionii bunei înțelegeri și a iubirii și a încrederii împrumutate.

Excelența Voastră sunteți nu numai nestorul corpului episcopesc român și șeful bisericii române greco-oriental, ci credincios situației Excelenței Voastre ca păstor suprem, sunteți și propagatorul adevărat al iubirii, păcii și înțelegerii. Știu, că cuvântul bucuriei, al nădejzii și al încrederii, află resunet în sufletul Excelenței Voastre, și acela va întimpină o desăvârșită înțelegere.

Ostenelele mele, cari le-am desvoltat în interesul încrederii depline, a armoniei, și a bunei înțelegeri, au fost nu numai urmăriți de simpatia Excelenței Voastre, ci în decursul acelor nu odată am crezut a simți mâna de ajutor a Excelenței Voastre. Și când a trebuit să le întrerup acestea fără să fi ajuns scopul atât de mult dorit, Excelența Voastră mi-ați adresat nu numai cuvinte de mulțumită și de recunoștință, ci m-ați îndemnat, să mă năzuesc și în viitor spre ținta aceasta sublimă, fără să-mi pierd voia și curajul.

Simțesc, că în atmosfera mai curată, mai nobilă a timpurilor mari de acum a sosit momentul. Solemnitățile acelea frățești, cari au contopit sufletele românilor și ale maghiarilor într'o rugăciune și într'o hotărâre bărbătească în număroase comune ale patriei noastre, nu sunt fenomene izolate. Acestea sunt simptomele evoluțiunii sufletului și sunt simptomele celui adevăr mare, ca atunci când suntem puși în fața problemei existenței, conștiința indentității intereselor noastre vitale și ca urmare naturală a acesteia, iubirea reciprocă de soți și încrederea biruind toate disonanțele se validează cu energie elementară. Și starea aceea a sufletelor, care e condiția primordială a unui viitor mai bun și mai frumos pentru toți. Căci înainte de toate e de lipsă ca în români să vedem și să știm un tovarăș, un părtaş al sorții noastre bune sau rele, un frate a cărui progres, validitate o privim cu sinceră bucurie, a cărui năcazuri le vindecăm cu dragoste frățească.

Acum în timpul crizei și al primejdiei românii se arată de frați credincioși. Națiunea maghiară o vede, o știe, și o răsplătește aceasta, și faptul acesta public își va avea fructele sale bogate prin va-

luditatea intereselor culturale și materiale ale românimii pe toate terenele.

Acestea sunt urmările automate ale atitudinii actuale a românilor. Chezeșia unui viitor mai bun se ascunde în acestea. Acestea asigură pe cetățenii noștri români, în folosirea drepturilor mai largite, în năzuințele lui etnice pot să conteze cu siguranță la sprijinul binevoitor al statului și într'adevăr se pot simți bine în această patrie.

Dar tot acestea fenomene, ne încurajază la mai multe. După faptele de acum ale românimii, putem să luăm în considerare și dorințele lor privitoare la instituțiile de stat într'o măsură mai mare.

S'au manifestat mai ales în trei direcțiuni aceste dorinți, în schimbul de idei al trecutului apropiat: Am dorit modificarea mai favorabilă a legii învățământului poporal, referitor la școlile confesionale, întrebuintarea limbii românești în fața oficiilor de stat și în sfârșit modificarea dreptului nou electoral, în feliul, ca să deschidă un teren mai larg, pentru validitatea politică a patrioților noștri români. In toate trei direcțiile au aflat de prea puține marginile semnalate prin punctul meu de vedere, ce s'a dat publicității și tocmai din acest punct, nu s'a înfăptuit înțelegerea dorită în mod cinstit din ambele părți, deoarece în starea depe atunci a spiritelor, a trebuit să rămân între acele margini.

Simt, că astăzi fără a jigni consideranțele maghiare — naționale și de stat, putem să mergem mai departe. Putem să luăm în perspectivă o astfel de reformă a legii învățământului poporal, care este cu considerare la dorințele referitoare la școlile populare confesionale ale compatrioților noștri de limbă nemaghiară. Putem deschide teren prin dispoziții legale limbii materne pe terenul atingerii directe cu oficiile de stat și în sfârșit, ne putem îngriji de o astfel de modificare a unor dispoziții a dreptului electoral, care așează pe bază mai echitabilă reprezentarea politică a românimii din patrie.

Prin aceasta se resoalvă toate chestiunile mai însemnate, cari au fost piedeca înțelegerii depline în trecutul apropiat. Numai atâta simpatie și preveniență să cere și din partea ceialaltă, de câtă dispun eu, ca să se delătore și ultimele piedeci ale unei înțelegeri desăvârșite. Excelentissime Dle Arhiepiscop și Mitropolit! Simt, că acum, când conlucrarea gata de jertfă și sistemul comun și credincios și indiscutabil al românimii din patrie, în zilele mari ale primejdiei și ale războiului, acum când nime nu poate să afle în cuvintele mele condițiile primordiale, sau cumpărarea jertfelor patriotice introduse acum când recunoașterea ulterioară și simpatia învrednicită prin fapte a națiunii maghiare, acum a sosit pe seama noastră, pe seama șampionilor păcii naționalităților și a contopirii acelor, momentul acțiunii.

Inițiativa și responsabilitatea mă privește pe mine. O iau asupra mea în aceea consecință, că trăim momente istorice, acărur atmosferă aprinsă este capabilă să topiască metalele tari și răci și e capabilă să le contopiască în ființe uni-

care mai puternice, mai nobile, cari se reziste tuturor încercărilor de destrămare.

Cuvintele mele le adresez Excelenței Voastre cu rugăminte, ca în favorul acestei cauze sante să vă puneți în cumpănă toată greutatea cuvântului și toată puterea individualității Voastre.

Cu sinceră stimă sunt al Excelenței Tale credincios

Tisza m. p.

*

Răspunsul Excelenței Sale Ioan Mețianu, cătră contele Stefan Tisza.

*Exc. Voastre Dle ministru-prezident
Prea grațioasă Dle!*

Primind scrisoarea prețioasă a Excelenței Tale de dto 22 a lunii mă grăbesc a da expresie bucuriei mele sincere, că Excelența Ta și guvernul maghiar, sunteți aplicați a îndeplini dorințele juste, vechi ale poporului românesc, cari formează condițiile primordiale a fericirii poporului și înaintării lui pe teren cultural.

Recunoștința și simpatia Excelenței Tale față de poporul român, care în clipele grele ale încercării, a dat dovezi atât de strălucite de fidelitatea sa cătră rege și patria comună, au aflat răsunet în sufletul meu. La munca nobilă, care dorește să cultive și asigure bunaînțelegere și sentimentul comun, ofer cu plăcere dreapta-mi ajutorare în speranța, că opera aceasta va aduce fructe bogate și va crea cu ajutorul lui Dumnezeu temeliile unui viitor mai bun și mai fericit.

Cu sinceră stimă al Excelenței Tale credincios

Ioan Mețianu m. p.
Arhiepiscop-Mitropolit.

Amnestie. *În legătură cu decretul prea înalt de amnestie al M. Sale, credem a ști că între cei amnestiați sau agrafiați se află și iubiții noștri frați dela Moftin, și că astfel acel proces de tristă pomenire încă este sistat. Mulțumită Dlui! Iar frații sătmăreni primească, salutul nostru călduros. —*

Amnestie generală pentru delictele politice. M. Sa monarhul îndemnat de atitudinea credincioasă și gata de jertfă a totali tății națiunii maghiare dovedită la izbucnirea războiului, fără deosebire de clasă socială sau naționalitate, a îndrumat pe ministrul de justiție, ca în cauza agrafierii celor osândiți pentru delict de lesa majestate, sau de altă natură politică, precum și în cauza sistării proceselor puse în curgere să facă propunere. Propunerea va fi supusă în timpul cel mai scurt hotărârii preinalte a M. Sale. Deja de pe acum suntem autorizați a constata, că conform hotărârii prea grațioase a M. Sale, actul acesta de grație se va extin de asupra cauzelor de lesă majestată, asupra delictelor săvârșite împotriva membrilor guvernului în ședința din 21 Martie 1910 din parlament, precum și asupra delictelor, ce sunt în legătură cu luptele de clasă și naționaliste.

Comentări oficiale la acțiunea contelui Tisza.

Biroul de presă al ministrului preșident, ne comunică telegrafice următorul comentariu, la acțiunea contelui Tisza.

Iubirea de țară și promptitudinea războinică, documentată în mod strălucit, dela izbucnirea războiului octroiat nouă, de compatrioții noștri români, l-a determinat în ziua de 22 Septembrie pe ministrul preșident contele Tisza la aceea hotărâre, ca în scrisoarea adresată uneia dintre personalitățile celei mai distinse conducătoare a românimii, arhiepiscop-mitropolitului *Ioan Meșianu*, din Sibiu, să toarcă mai departe firul acela al operii sale împăciuitoare, pe care-l începuse, încă înainte de izbucnirea războiului, în primăvara acestui an.

Ministrul preșident simte, că în atmosfera mai curată și nobilă a vremilor mari de acum, a sosit momentul pentru a lămurii mereu înțelegerea, care să îndrume românimea în aceeași direcțiune cu sentimentele și interesele națiunii maghiare. Chezașia unui viitor mai bun rezidă în împrejurarea, că urmarea automată a atitudinii actuale a românimii va fi, respectarea în măsură mai potențată a dorințelor ei referitoare la instituțiile de stat. Faptul înălțător, că românimea s'a arătat de frate credincios în momentul primejdiei, asigură pe concetățenii români, că drepturile lor lărgite, în nizuințele lor etnice libere, pot să conțeze la sprijinul binevoitor al statului în timpurile acestea mari, și la simpatia întregii societăți maghiare.

Simte ministrul preșident, că fără de a se jigni considerantele maghiare de stat și naționale putem pune în perspectivă o astfel de reformă a legii pentru învățământul poporal, care ține seamă de dorințele concetățenilor noștri de limbă nemaghiară, privitoare la școlile populare confesionale.

Prin dispoziții legale putem să-i deschidem teren limbei materne în contactul direct cu autoritățile de stat și în sfârșit putem să ne îngrijim de astfel de modificări ale unor dispoziții a dreptului electoral, cari pun pe o bază mai echitabilă reprezentarea politică a românimii din patrie.

Ministrul preșident își asumă inițiativa și responsabilitatea în conștiință, că trăim momente istorice, ală căror atmosferă fierbinte e capabilă să topească metale răci-vărtoase și să contopească într'o esență unitară mai puternică și mai nobilă în butul tuturor încercărilor de destrămare.

Arhiepiscopul-mitropolit Meșianu i-a mulțămît cu recunoștință ministrului preșident, că guvernul maghiar este aplicat a îndeplini dorințele vechi echitabile ale poporului român, cari reprezintă condițiunile primordiale ale fericirii și ale progresului său pe terenul cultural.

Dare de seamă și mulțămîtă publică.

(Continuare).

Di Moldovan, pârcaș (2 saci de paie, 2 cearceafuri, 1 plapomă cu 1 față, 1 perină cu 1 față, 3 ștergare); doamna Nagy de sub curte (1 cearceaf, 1 țol cu 1 față, 1 perină cu 1 față, 2 cămeși); Augustin

Stuparin (1 sac de paie, 1 cearceaf, 1 plapomă cu 1 față, 1 perină cu 1 față); Netti Zevedei Moldovan (1 perină cu 2 fețe, 1 ștergar, 2 batiste); Elena Gruia (1 perină cu 2 fețe, 1 cămașă); Amalia Gabriș (1 sac de paie, 2 cearceafuri, 1 plapomă cu 2 fețe, 1 perină cu 2 fețe, 2 ștergare, 2 servete); Cornelia Maior (2 cearceafuri, 2 perini cu 4 fețe); dna notar Rus (3 cămeși); Bindea (1 sac de paie, 2 cearceafuri, 1 țol cu 1 față, 1 perină cu 2 fețe, 2 ștergare, 2 servete).

(Va urma).

Blaj, în 1 Noembrie 1914,

Elena Dr. Pop n. Maniu,
preșidentă.

Niculae Negruțiu
secretar.

Războiul european.

Luptele din Sârbia.

Budapesta, 7 Noembrie.

De pe câmpul de luptă din sud se comunică oficial:

Atacurile noastre în ținutul din sud dela Cerplanina și Sabac, îndreptate împotriva Sârbilor, cari s'au înșanțuit după grămezi de lemne și rețele de sârmă progresează încet. Ieri am luat în posesiune înălțimile Mizare, importante din punct de vedere strategic. Aici am făcut 200 prizoneri. În legătură cu aceasta operațiune militară, ieri am început atacul contra pozițiilor inimice fortificate și bine alese dela Krupanj. Amănunte nu se pot încă publica.

Trupele noastre cari s'au luptat cu un eroism vrednic de admirat deja ieri au luat cu asalt rânduri întregi de șanțuri sârbești și cu aceasta ocaziune au capturat circa 1500 sârbi, 4 tunuri și 6 mitraileze.

Spiritul excelent al trupelor noastre ne întărește în nădejdea, că și aceasta grea operațiune militară încă va înainta favorabil.

(Biroul de presă al min. prez.)

Lupte germane în vest și răsărit.

Berlin, 7 Noembrie. Dela cartierul general german se comunică:

Atacurile noastre și în decursul zilei de ieri — cu deosebire spre sud-vest dela Ypres — au progresat. Peste 1000 Francezi am făcut prizoneri și-am capturat 3 mitraileze. Atacurile franceze îndreptate împotriva localităților Vailly și Chanonne, ocupate de noi, precum și cele îndreptate spre vest dela Noyon, le-am respins, cauzând dușmanului mari pierderi.

Localitatea Soupiz, ocupată de noi cu forțe neînsemnate, precum și partea vestică a localității Saigneul,

care în continuu a fost expusă bombardării celei mai violente, am fost siliți să le evacuăm. La Servo am respins pe dușman, asemenea și în pădurea Argonnes.

Pe câmpul de operațiune din ost, trei divizii de cavalerie rusească, cari au trecut peste Varta, din sus de Kolo — le-am bătut și respins peste râu. Alte ciocniri nu s'au dat acolo. (Biroul de presă al ministr. prezid.)

Englezii și Rușii

la țarmurii turcești.

Constantinopol, 7 Noembrie. Cartierul general turcesc comunică:

În armata rusească se pare, că ieri a fost liniște. Englezii au debarcat din nou trupe la Akaba, dar au fost atacate de jandarmi și triburi. După ce a căzut un ofițer englez, Englezii, aruncându-și munițiile, au scăpat cu fuga. Azi înainte de amiază, flota rusească a bombardat, în decurs de 2 ore orașele de pe țarmurul Mării-Negre: Zunegulda și Koznu. Au scufundat vasul grecesc Koznuhan-Mikea. În Zunegulda au fost nimicite: cartierul francez, biserica franceză, consulatul francez și alte câteva edificii.

(Biroul de presă al min. prez.)

MAI NOU.

Altă fundațiune de un milion.

La încheierea foii aflăm știrea îmbucurătoare, că **dl Dr. Teodor Mihali**, preșidentul clubului parlamentar român, și-a dăruit în-treagă averea, evaluată la un milion, Capitlului gr. cat. din Gherla spre scopuri de binefacere și culturale românești. Însemnătatea acestui mare act cultural românesc o simțim în toată grandiositatea ei și ne felicităm de grijă, ce ni-o poartă prevedința dumnezească, care în timpuri de acestea ni-a trimis bărbați de talia domnilor Ion Micu Moldovan și Dr. Teodor Mihali. Vom reveni.

Proprietar, editor: Emil Tatar.

Redactor responsabil: Augustin Gruia.